

HĐND TỈNH KHÁNH HÒA
ĐOÀN GIÁM SÁT THEO
NGHỊ QUYẾT SỐ 71/NQ-HĐND

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 209 /ĐGS-HĐND

Khánh Hòa, ngày 08 tháng 11 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả giám sát chuyên đề “Kết quả thực hiện quy hoạch nuôi trồng thủy sản gắn với đẩy mạnh phát triển kinh tế biển tương xứng với tiềm năng, lợi thế theo Nghị quyết số 73/NQ-HĐND ngày 07/12/2020 của HĐND tỉnh”

Kính gửi: Đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh.

Triển khai Kế hoạch giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh năm 2024 (ban hành kèm theo Nghị quyết số 71/NQ-HĐND ngày 12/7/2024) với chuyên đề “Kết quả thực hiện quy hoạch nuôi trồng thủy sản gắn với đẩy mạnh phát triển kinh tế biển tương xứng với tiềm năng, lợi thế theo Nghị quyết số 73/NQ-HĐND ngày 07/12/2020 của HĐND tỉnh”, Đoàn giám sát xin báo cáo HĐND tỉnh kết quả giám sát như sau:

I. BỐI CẢNH TÌNH HÌNH THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 10/NQ-HĐND NGÀY 11/5/2018 VÀ NGHỊ QUYẾT SỐ 73/NQ-HĐND NGÀY 07/11/2020 CỦA HĐND TỈNH

Khánh Hòa với điều kiện thiên nhiên đặc biệt ưu đãi nên ngành thủy sản đã có vị trí, vai trò quan trọng trong nền kinh tế của tỉnh, đóng góp tỷ trọng lớn trong cơ cấu ngành nông nghiệp nói riêng và nền kinh tế tỉnh Khánh Hòa nói chung, giải quyết nhiều việc làm cho lao động và nâng cao đáng kể thu nhập của người dân. Trong những năm gần đây kinh tế thủy sản của tỉnh có sự tăng trưởng về sản lượng, giá trị sản xuất, tuy nhiên tỷ trọng chưa tương xứng với tiềm năng lợi thế.

Để đáp ứng yêu cầu phát triển trong tình hình mới, HĐND tỉnh đã xem xét, thống nhất ban hành Nghị quyết số 10/NQ-HĐND ngày 11/5/2018 về việc phê duyệt Quy hoạch phát triển ngành thủy sản tỉnh Khánh Hòa đến năm 2025 và định hướng đến năm 2035 (UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 1788/QĐ-UBND ngày 22/6/2018 cụ thể hóa triển khai thực hiện). Tiếp theo đó, ngày 07/12/2020, HĐND tỉnh đã ban hành Nghị quyết số 73/NQ-HĐND về kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021 - 2025, trong đó xác định: “Tiếp tục đẩy mạnh phát triển các ngành kinh tế biển nhằm phát huy lợi thế, tiềm năng của tỉnh và bảo vệ chủ quyền biển đảo”.

Tuy nhiên, Luật Quy hoạch năm 2017 được Quốc hội ban hành vào ngày 24/11/2017, theo đó, Quy hoạch phát triển ngành thủy sản tỉnh Khánh Hòa đến năm 2025 và định hướng đến năm 2035 không còn hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/01/2019. Mặt khác, việc ban hành Nghị định hướng dẫn chi tiết thi hành Luật Quy hoạch (*Nghị định 37/2019/NĐ-CP ngày 07/5/2019*) đã bị chậm 14 tháng so với quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật; dẫn đến việc ban hành các văn bản quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành có liên quan khác cũng không bảo đảm tiến độ và làm ảnh hưởng tới tiến độ lập quy hoạch theo quy định. Đến ngày 29/3/2023, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch tỉnh Khánh Hòa thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 (*Quyết định số 318/QĐ-TTg ngày 29/3/2023*), theo đó, tỉnh mới hoàn thành việc tích hợp quy hoạch phát triển thủy sản trước đây vào quy hoạch tỉnh để thống nhất quản lý trên địa bàn.

Trong thời gian chờ tích hợp nội dung quy hoạch nuôi trồng thủy sản vào Quy hoạch tỉnh Khánh Hòa thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, để có cơ sở thực hiện quản lý khu vực biển nuôi trồng thủy sản ven bờ trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa, đảm bảo an sinh xã hội, sinh kế cho người nuôi trồng thủy sản, UBND tỉnh và các cấp chính quyền ở các địa phương đã nỗ lực rất lớn trong việc xác định các khu vực biển nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa. UBND tỉnh đã tổ chức nhiều cuộc họp để lấy ý kiến của các Sở, ban, ngành và ban hành Công văn số 5321/UBND-KT ngày 14/6/2022 về việc hướng dẫn khu vực biển nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh, đồng thời chỉ đạo UBND các huyện, thị xã, thành phố tăng cường công tác quản lý, không để phát sinh các khu vực nuôi trồng thủy sản mới ngoài các khu vực đã xác định nêu trên.

Bên cạnh đó, nhiều khó khăn, thách thức mới đang đặt ra như: hệ sinh thái biển suy giảm cả về diện tích, tài nguyên, chất lượng môi trường; vùng nuôi thủy sản có dấu hiệu tăng về dịch bệnh thủy sản; hoạt động khai thác thủy sản nhất là khai thác xa bờ gặp nhiều khó khăn, nguồn lợi thủy sản ngày càng suy giảm; áp lực ứng dụng khoa học công nghệ và bảo vệ môi trường biển ngày càng khắt khe hơn... Từ bối cảnh đó, yêu cầu bức thiết cho công tác quản lý đặt ra nhiều vấn đề cần sớm được giải quyết để đảm bảo định hướng “*Tiếp tục đẩy mạnh phát triển các ngành kinh tế biển nhằm phát huy lợi thế, tiềm năng của tỉnh và bảo vệ chủ quyền biển đảo*”.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN THỦY SẢN

Trên cơ sở nội dung Báo cáo số 316/BC-UBND ngày 16/9/2024 của UBND tỉnh và thông tin cung cấp từ các ngành, địa phương, hiện nay “**công tác quản lý nhà nước về phát triển thủy sản vẫn phải dựa vào quy hoạch cũ** (*Quy hoạch được thông qua tại Nghị quyết số 10/NQ-HĐND ngày 11/5/2018*)

của HĐND tỉnh”). Chính vì vậy, các kết quả đạt được đến nay sẽ được so sánh, đánh giá trên cơ sở mục tiêu phát triển thủy sản và mục tiêu cụ thể về nuôi trồng thủy sản được nêu trong nội dung quy hoạch phát triển thủy sản. Cụ thể:

1. Kết quả chung phát triển thủy sản

Theo số liệu Niên giám thống kê tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2019 - 2023

STT	CHỈ TIÊU	ĐẾN NĂM 2020		ĐẾN NĂM 2025	
		MỤC TIÊU QUY HOẠCH	KẾT QUẢ NĂM 2020	MỤC TIÊU QUY HOẠCH	KẾT QUẢ NĂM 2023
1	Tổng sản lượng thủy sản (<i>ngàn tấn</i>)	130 - 135	111,8	150 - 155	121,5
	- Khai thác	113 - 117	96,1	129 - 133	102,8
	- Nuôi trồng	17 - 18	15,7	21 - 22	18,7
2	Tổng số tàu cá (<i>chiếc</i>)	7.650	3.372	7.050	3.194
	Tàu cá xa bờ (<i>chiếc</i>)	1.488	748	1.787	661
3	Giá trị kim ngạch xuất khẩu thủy sản (<i>USD</i>)	566 triệu	510 triệu	725 triệu	729 triệu

Từ bảng số liệu tổng hợp cho thấy, năm 2020, tổng sản lượng thủy sản, giá trị kim ngạch xuất khẩu chưa đạt mục tiêu quy hoạch. Tuy nhiên, đến năm 2023, sản lượng thủy sản gần đạt mục tiêu quy hoạch, trong khi đó giá trị kim ngạch xuất khẩu đã vượt mục tiêu quy hoạch, như vậy chất lượng của các mặt hàng thủy sản ngày càng được nâng cao về mặt giá trị. Giá trị này ngày càng có đóng góp lớn vào sự tăng trưởng chung của nền kinh tế và giải quyết việc làm cho người dân của tỉnh. Việc áp dụng khoa học và công nghệ vào thực tiễn sản xuất thủy sản đã làm tăng năng suất, sản lượng thủy sản nuôi trồng. Sản lượng khai thác tăng, năng lực đội tàu xa bờ ngày càng phát triển. Công tác bảo vệ, phát triển nguồn lợi thủy sản và nuôi trồng thủy sản được quan tâm, đem lại hiệu quả cao.

Với kết quả như trên, đoàn giám sát đánh giá bước đầu công tác quản lý nuôi trồng thủy sản đã đạt được những kết quả, hiệu quả thực tế từ việc triển khai thực hiện quan điểm, mục tiêu chung phát triển ngành thủy sản gắn với yêu cầu đẩy mạnh phát triển kinh tế biển tương xứng với tiềm năng, lợi thế theo Nghị quyết số 73/NQ-HĐND ngày 07/12/2020 của HĐND tỉnh. Trong thời gian còn lại, với động lực, yêu cầu triển khai hiệu quả Nghị quyết số 09-NQ/TW

ngày 28/01/2022 của Bộ Chính trị về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hoà đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Quy hoạch tỉnh Khánh Hoà thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 mới được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 318/QĐ-TTg ngày 29/3/2023, UBND tỉnh đã cụ thể hóa mục tiêu “*Phát triển mạnh kinh tế biển theo hướng: nuôi trồng, khai thác, chế biến hải sản, nhất là nuôi biển công nghệ cao, thân thiện với môi trường*” bằng việc xây dựng Đề án thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao tại Khánh Hòa. Đề án này là cơ sở quan trọng khẳng định khả năng hoàn thành các mục tiêu, chỉ tiêu phát triển thủy sản, qua đó góp phần tăng trưởng kinh tế tỉnh nhà.

2. Một số khó khăn, hạn chế

Qua nghiên cứu báo cáo và khảo sát thực tế tại một số địa phương trọng điểm gồm: Cam Ranh; Vạn Ninh; Ninh Hòa, Đoàn giám sát nhận thấy một số vấn đề bất cập, hạn chế trong công tác quản lý nhà nước về phát triển thủy sản như:

- Công tác thống kê tổng hợp, phân tích, dự báo tình hình... để xây dựng số liệu cho báo cáo kinh tế - xã hội, xây dựng phương án chỉ đạo điều hành phát triển thủy sản ở địa phương còn bất cập. Nguyên nhân rõ nhất có thể nhận thấy là bộ máy, cán bộ làm nhiệm vụ thống kê thiếu, phải tổng hợp nhiều ngành, lĩnh vực khác nhau nên cần phối hợp với các cơ quan, đơn vị chuyên môn trong công tác thu thập số liệu thống kê ngành;

- Công tác quản lý của các cấp ngành, chính quyền địa phương còn những hạn chế nhất định, lúng túng trong việc tham mưu xây dựng, triển khai thực hiện quy hoạch, kế hoạch và các văn bản chỉ đạo liên quan đến phát triển thủy sản;

- Tình hình sản xuất, nuôi trồng thủy sản tại một số khu vực còn nhỏ lẻ, sản xuất ở quy mô hộ gia đình, sản xuất theo kinh nghiệm là chính. Bên cạnh đó, do định hướng ưu phát triển các ngành phi nông nghiệp như: Đô thị, Công nghiệp, Dịch vụ - Du lịch, Giao thông - Vận tải... dẫn đến diện tích nuôi trồng thủy sản tại các vịnh biển của tỉnh bị thu hẹp, nên cần sử dụng hiệu quả bằng các giải pháp phát triển NTTS theo hướng bền vững, tốn ít diện tích mặt nước nhưng vẫn mang lại năng suất, hiệu quả cao;

- Môi trường sinh thái bị ô nhiễm bởi phát triển kinh tế, phát triển đô thị tác động xấu đến nghề nuôi trồng thủy sản. Mặt khác, việc khai thác đánh bắt gần bờ bằng một số nghề cấm làm cho nguồn lợi thủy sản bị suy giảm. Cơ cấu nghề chuyển đổi chậm, ứng dụng công nghệ mới trong khai thác còn hạn chế;

- Nguồn nguyên liệu trong tỉnh không đủ đáp ứng yêu cầu sản xuất. Việc đảm bảo nguồn nguyên liệu thủy sản là khó khăn thật sự cho các đơn vị xuất khẩu thủy sản ở Khánh Hòa hiện nay. Lực lượng lao động tham gia ngành thủy sản

ngày một thiếu đặc biệt là lực lượng lao động khai thác thủy sản; mặt khác, chất lượng, trình độ lao động còn thấp, phần lớn chưa được đào tạo nên khả năng tiếp thu và ứng dụng tiến bộ kỹ thuật gặp nhiều khó khăn. Quá trình hội nhập kinh tế, xuất khẩu thủy sản Khánh Hòa đứng trước nhiều cơ hội và cũng không ít những thách thức, rủi ro.

III. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CÁC NỘI DUNG VỀ QUY HOẠCH NUÔI TRỒNG THỦY SẢN

1. Kết quả thực hiện theo định hướng phát triển nuôi trồng thủy sản

Theo số liệu Niên giám thống kê tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2019 - 2023

STT	CHỈ TIÊU	ĐẾN NĂM 2020		ĐẾN NĂM 2025	
		MỤC TIÊU QUY HOẠCH	KẾT QUẢ NĂM 2020	MỤC TIÊU QUY HOẠCH	KẾT QUẢ NĂM 2023
1	Tổng diện tích nuôi trồng thủy sản (ha).	3.575	3.943	3.457	4.253
	- Nuôi biển	-	1.269		1.025
	- Nuôi nội địa	-	2.674		3.228
2	Sản lượng nuôi trồng thủy sản (tấn)	17.000	15.679	18.500	18.656
	- Nuôi biển	-	12.248		14.550
	- Nuôi nội địa	-	3.431		4.106

Kết quả từ bảng số liệu trên cho thấy, việc quản lý, định hướng phát triển nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh đạt quan điểm, mục tiêu đề ra. Từ năm 2020 đến năm 2025, định hướng giảm diện tích nuôi trồng thủy sản giảm xuống còn 3.457 ha và đồng thời tăng sản lượng lên 18.500 tấn. Hiện nay, để phù hợp với phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, diện tích thả nuôi cao hơn mục tiêu đề ra, theo số liệu thống kê năm 2023 cho thấy tổng diện tích nuôi trồng thủy sản đạt 4.253 ha (do người nuôi tăng số vụ thả nuôi trong năm (2-3 vụ) nên diện tích nuôi theo số liệu thống kê tăng). Nhờ đầu tư cơ sở hạ tầng, ứng dụng công nghệ mới vào nuôi trồng thủy sản, phát triển nuôi biển, đặc biệt là nuôi công nghệ cao và nuôi biển hở nên tổng sản lượng nuôi trồng thủy sản trong trong năm 2020 đã vượt qua mục tiêu đề ra 18.656 tấn.

So với mục tiêu cụ thể đến năm 2030 được xác định, tổng diện nuôi trồng thủy sản là 3.000 ha với sản lượng 62.000 tấn (*tại nội dung Kế hoạch số 10823/KH-UBND ngày 28/10/2021 của UBND tỉnh về Triển khai Chiến lược phát triển thủy sản Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa*) thì hiện tại đã vượt 1.253 ha diện tích nuôi, nhưng tổng sản lượng chỉ đạt 30%. Nguyên nhân, trước đây theo quy hoạch tại Quyết định số 1788/QĐ-UBND, định hướng đến năm 2025, tổng sản lượng thủy sản khoảng 150 - 155 nghìn tấn; trong đó, sản lượng nuôi trồng thủy sản chiếm 14% (21.700 tấn); theo Kế hoạch 10823/KH-UBND; mục tiêu đến năm 2030, tổng sản lượng thủy sản khoảng 150 - 155 nghìn tấn; trong đó, sản lượng nuôi trồng thủy sản chiếm 40% (62.000 tấn); Với định hướng đối với vùng biển hồ: Kêu gọi các doanh nghiệp có kinh nghiệm có tiềm lực đầu tư nuôi công nghiệp bằng lồng bè hiện đại để tăng nhanh hơn nữa sản lượng nuôi công nghiệp đồng thời đẩy mạnh nghiên cứu áp dụng khoa học kỹ thuật và trong nuôi thương phẩm; Định hướng sản xuất, nuôi trồng thủy sản chủ lực của tỉnh chuyển nhanh sang sản xuất thủy sản hàng hóa, nâng cao giá trị các loài thủy sản trên đơn vị diện tích, truy xuất được nguồn gốc, đảm bảo nguyên liệu cho công nghiệp chế biến, xuất khẩu; Đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng các vùng nuôi trồng thủy sản tập trung... sẽ góp phần nâng cao sản lượng nuôi trồng, đạt mục tiêu đề ra.

2. Tình hình và kết quả cụ thể đạt được ở một số địa phương về nội dung quy hoạch nuôi trong thủy sản.

Theo số liệu số liệu báo cáo của các địa phương và so sánh với số liệu Niên giám thống kê tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2019 - 2023

STT	CHỈ TIÊU	ĐẾN NĂM 2020			ĐẾN NĂM 2023		
		Quy hoạch	Báo cáo	Niên giám	Quy hoạch 2025	Báo cáo	Niên giám
	Tổng diện tích nuôi trồng thủy sản (<i>ha</i>).	3.575	4.368	3.943	3.457	-	4.253
1	Nha Trang (<i>ha</i>)	-	-	69	70	10	111
2	Cam Ranh (<i>ha</i>)	-	-	445	630	-	367
3	Ninh Hòa (<i>ha</i>)	-	-	2.278	2.300	-	2.552
4	Cam Lâm (<i>ha</i>)	-	356	378	252	212	320
5	Vạn Ninh (<i>ha</i>)	-	-	723	725	1.545	860

6	Khánh Vĩnh (ha)	-	-	19	10	-	13
7	Diên Khánh (ha)	-	-	20	-	-	18
8	Khánh Sơn (ha)	-	-	12	-	-	11
9	Trường Sa	-	-	-	-	-	-

Riêng diện tích nuôi trồng thủy sản biển, số liệu Niên giám thống kê cho thấy năm 2020 có 1.269 ha và năm 2023 có 1.025 ha. Tuy nhiên tổng hợp số liệu của các địa phương quản lý khu vực biển nuôi trồng thủy sản theo hướng dẫn của UBND tỉnh tại Công văn số 5321/UBND-KT ngày 14/6/2022 thì tổng diện tích cho phép là 1.562 ha (*so với quy hoạch là 1.336 ha*). Hiện nay toàn tỉnh có 11 dự án đầu tư về nuôi trồng thủy sản, gồm: 06 dự án có vốn đầu tư trong nước và 05 dự án có vốn đầu tư nước ngoài, 09 dự án đã đi vào hoạt động, 01 dự án đã hoàn thành xây dựng, 01 dự án được chấp thuận đầu tư đầu năm 2024.

Đối với các nội dung quản lý nhà nước khác liên quan hoạt động nuôi trồng thủy sản được đề xuất trong quy hoạch (*giống nuôi; vùng nuôi; mật độ nuôi để đảm bảo hiệu quả và bảo vệ môi trường...*), qua khảo sát tại các địa phương trọng điểm là: Vạn Ninh, Ninh Hòa và Cam Ranh, Đoàn giám sát nhận thấy hiện UBND tỉnh, các cơ quan chuyên môn tham mưu, cũng như các địa phương còn gặp nhiều khó khăn trong thực hiện công tác quản lý nhà nước liên quan hoạt động nuôi trồng thủy sản. Đây là một trong những nguyên nhân chính để xảy ra tình trạng người dân nuôi tự phát ở một số vùng không nằm trong quy hoạch tại khu vực huyện Vạn Ninh, thị xã Ninh Hòa, thành phố Nha Trang, thành phố Cam Ranh. Hậu quả từ việc nuôi tự phát không theo quy hoạch, cơ sở hạ tầng chưa đáp ứng yêu cầu, trình độ kỹ thuật sản xuất hạn chế, dẫn đến hiệu quả sản xuất thấp, gây ô nhiễm nguồn nước, làm tần suất xảy ra dịch bệnh ngày càng nhiều, không đảm bảo tính bền vững, xung đột với giao thông đường thủy, du lịch,... nguy cơ thiên tai, dịch bệnh.

Mặt khác, từ tháng 11/2023 cho đến nay, UBND tỉnh đã ban hành nhiều Công văn (*số 12105/UBND-KT ngày 17/11/2023; số 13476/UBND-KT ngày 20/12/2023; số 2458/UBND-KT ngày 11/3/2024; số 5117/UBND-KT ngày 15/5/2024*) để nghe báo cáo tình hình, kết quả chỉ đạo kiểm tra, xử lý nuôi trồng thủy sản không theo quy hoạch vùng nuôi trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên, đến nay việc xử lý, giải tỏa, tháo dỡ các công trình vi phạm vẫn đang khó khăn trong thực hiện và đồng thời tốn nhiều chi phí từ ngân sách của các địa phương cho các lực lượng thực hiện. Do đó, UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với các Sở, đơn vị, địa phương có liên quan xây dựng Kế hoạch

tổ chức triển khai thực hiện việc quản lý, cấp phép nuôi trồng, giao khu vực biển để nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa nhằm bố trí, sắp xếp lồng bè một cách an toàn, khoa học; phù hợp với quy hoạch chung của tỉnh, đồng thời đảm bảo hài hòa với các ngành kinh tế khác; phù hợp với cảnh quan gắn với bảo vệ môi trường sinh thái nhằm phát triển bền vững nghề nuôi biển, góp phần tăng thu nhập, nâng cao đời sống của người dân trong vùng.

3. Tình hình thực hiện một số giải pháp quan trọng gắn với phát triển nuôi trồng thủy sản

3.1. Ban hành cơ chế chính sách

Các chính sách về tín dụng để hỗ trợ, khuyến khích phát triển nuôi trồng thủy sản trên biển đã được Trung ương và địa phương ban hành. Tuy nhiên, việc áp dụng vào thực tế triển khai tại Khánh Hòa chưa được nhiều do nghề nuôi trồng thủy sản đòi hỏi mức đầu tư lớn, mức độ rủi ro cao nên khó khăn trong việc tiếp cận các chính sách. Nhằm mục đích giúp đỡ người dân hạn chế rủi ro và đồng thời khuyến khích đầu tư đổi mới phương pháp nuôi trồng thủy sản trên biển, UBND tỉnh chỉ đạo cơ quan liên quan nghiên cứu, xây dựng dự thảo đề trình HĐND tỉnh ban hành: (1) Nghị quyết quy định chính sách hỗ trợ ngư dân chuyển đổi lồng nuôi sử dụng vật truyền thống sang lồng nuôi sử dụng vật liệu nhựa HDPE trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa; (2) Nghị quyết hỗ trợ kinh phí mua bảo hiểm tai nạn cho người lao động làm việc trên lồng bè nuôi trồng thủy sản và trên các phương tiện phục vụ cho hoạt động nuôi trồng thủy sản trên biển; hỗ trợ kinh phí mua bảo hiểm rủi ro thiên tai đối với đối tượng thủy sản nuôi trên biển tại tỉnh Khánh Hòa.

Để Đề án thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa tạo được sức hút cho các đối tượng tham gia, UBND tỉnh đã chỉ đạo xây dựng 10 mô hình thí điểm nuôi biển công nghệ cao sử dụng lồng nuôi bằng vật liệu mới cho 10 hộ dân tại vùng biển hỏ thuộc xã Cam Lập, thành phố Cam Ranh (vào tháng 5/2023, bằng sự tài trợ Quỹ Thiện tâm - Tập đoàn Vingroup), bước đầu đạt kết quả tốt, năng suất, sản lượng, lợi nhuận mang lại cao hơn so với lồng nuôi truyền thống. Bên cạnh đó, UBND tỉnh đã xây dựng Kế hoạch 11346/KHUBND ngày 09/10/2024 Triển khai mở rộng mô hình thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa. Trong đó, nhằm nhân rộng kết quả thí điểm mô hình nuôi biển công nghệ cao tại vùng biển hỏ tại xã Cam Lập, thành phố Cam Ranh, mở rộng quy mô trong các vùng biển khác của tỉnh, Kế hoạch đã xác định rõ quy mô, vị trí mở rộng khu vực thí điểm nuôi biển công nghệ cao bao gồm: Giai đoạn 1 (từ nay đến hết năm 2025) chuyển đổi 150 hộ nuôi lồng bè truyền thống sang lồng nuôi sử dụng vật liệu mới, giai đoạn

2 (từ năm 2026 - năm 2027) chuyển đổi 500 hộ nuôi lồng bè truyền thống sang lồng nuôi bằng vật liệu mới, giai đoạn 3 (từ năm 2028 - năm 2029) chuyển đổi 550 hộ nuôi lồng bè truyền thống sang lồng nuôi bằng vật liệu mới; tổ chức sắp xếp lại vùng nuôi; thực hiện giao khu vực biển để nuôi trồng thủy sản; Kêu gọi doanh nghiệp đầu tư sản xuất thức ăn công nghiệp; đề xuất chính sách bảo hiểm tài sản nuôi biển; đề xuất chính sách tín dụng hấp dẫn để thu hút, khuyến khích người dân tham gia chuyển đổi sang nuôi biển công nghệ cao ... Đồng thời, chỉ đạo quyết liệt các Sở, đơn vị, địa phương có liên quan triển khai thực hiện các nhiệm vụ thuộc trách nhiệm quản lý tại Kế hoạch này; từng bước thực hiện mục tiêu đưa Khánh Hòa trở thành tỉnh phát triển kinh tế biển mạnh, bền vững, góp phần bảo vệ môi trường, bảo đảm quốc phòng, an ninh và chủ quyền biển, đảo theo tinh thần Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 28/01/2022 của Bộ Chính trị.

3.2. Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm qua thanh kiểm tra và qua đơn thư khiếu nại tố cáo

Theo số liệu báo cáo từ năm 2018 đến nay đã triển khai 15 cuộc thanh tra, kiểm tra tại 113 cơ sở nuôi thương phẩm, cơ sở sản xuất ương dưỡng giống thủy sản. ***Kết quả chưa phát hiện vi phạm.*** Năm 2023, Luật Thanh tra 2022 ban hành và có hiệu lực từ ngày 01/7/2023 không còn chức năng thanh tra chuyên ngành tại các Chi cục thuộc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn nên trong thời gian chờ văn bản hướng dẫn thực hiện Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn không tiến hành thanh tra, kiểm tra chuyên ngành các cơ sở nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh.

Theo chỉ đạo của UBND tỉnh, các địa phương đang quyết liệt xử lý tình trạng nuôi tự phát, ***“Tràn lan nuôi trồng thủy sản ngoài quy hoạch”*** theo phản ánh của cử tri và dư luận thông qua các phương tiện báo đài. Qua làm việc tại các địa bàn được chỉ đạo là trọng điểm xử lý (*Vịnh Vân Phong; Đầm Nha Phu; Vịnh Cam Ranh*), Đoàn giám sát nhận thấy khối lượng phải giải tỏa tháo dỡ là rất lớn, tốn rất nhiều kinh phí địa phương (*ví dụ tại Vân Phong còn khoảng 1.696 bè với 35.669 lồng đang nuôi ngoài khu vực cho phép*), nhiều thời gian của đội ngũ quản lý cấp xã cho thực hiện nhiệm vụ này. Mặt khác, việc xử lý vướng phải sự phản đối của nhiều đối tượng trong quá trình lập hồ sơ, quy trình xử lý sai phạm theo quy định pháp luật...

3.3. Công tác bảo vệ môi trường nuôi, bảo tồn và phát triển nguồn giống thủy sản

Trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa hiện có Khu bảo tồn biển Vịnh Nha Trang và khu bảo tồn biển Nam Yết thuộc quần đảo Trường Sa được Chính phủ phê

duyet. Ngoài ra, khu vực Xuân Tự, huyện Vạn Ninh đã hình thành Khu bảo vệ hệ sinh thái biển Rạng Trào; Trung tâm cứu hộ và bảo tồn các loại thủy sinh hoang dã Vinpearlland Nha Trang. Các khu vực này đều gắn trách nhiệm thực hiện công tác bảo tồn đa dạng sinh học và bảo vệ cảnh quan thiên nhiên kết hợp với hoạt động du lịch sinh thái.

4. Một số khó khăn, hạn chế

- Từ yếu tố khách quan do quy định Luật Quy hoạch năm 2017, tuy nhiên việc lúng túng, chậm trễ triển khai các giải pháp tiếp tục thực hiện các nội dung theo Quy hoạch phát triển ngành thủy sản tỉnh Khánh Hòa đến năm 2025 và định hướng đến năm 2035, đang làm cho định hướng phát triển nuôi trồng thủy sản chưa đảm bảo quan điểm, mục tiêu đề ra. Diện tích dành cho nuôi trồng thủy sản ngày càng thu hẹp do định hướng ưu tiên phát triển các lĩnh vực phi nông nghiệp.

- Công tác quản lý địa bàn của các địa phương gặp nhiều khó khăn. Hệ thống bộ máy từ cấp huyện đến xã, nhân lực, khả năng ngân sách... đều thiếu và yếu nghiệp vụ nên việc thống kê báo cáo, rà soát bố trí, sắp xếp và quản lý hoạt động nuôi trồng thủy sản theo tiến độ yêu cầu của UBND tỉnh là khó thực hiện được. Lúng túng, gặp nhiều khó khăn khi tổ chức triển khai xây dựng, vận hành chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ an toàn bền vững. Nhiệm vụ bảo tồn, bảo vệ hệ sinh thái biển khó khăn về kinh phí để duy trì các mô hình quản lý, chính sách thu phí Vịnh Nha Trang, xây dựng Quỹ cộng đồng tại Rạng Trào vẫn chưa ban hành thực hiện.

IV. DỰ BÁO TÌNH HÌNH VÀ NHỮNG KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Dự báo tình hình và những yêu cầu cấp bách đặt ra cho ngành thủy sản nói chung và hoạt động nuôi trong thủy sản nói riêng

Định hướng phát triển tỉnh Khánh Hòa theo Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 28/01/2022 của Bộ Chính trị về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đang đặt ra yêu cầu tái cơ cấu, chuyển đổi mô hình tăng trưởng các hoạt động kinh tế. Dưới tác động của biến đổi khí hậu toàn cầu, diễn biến phức tạp tình hình chính trị và an ninh thế giới... dẫn đến những khó khăn khách quan cho hoạt động sản xuất và tiêu thụ sản phẩm thủy sản.

Tình trạng vi phạm pháp luật trong lĩnh vực bảo tồn biển, bảo vệ và phát triển nguồn lợi thủy sản còn diễn ra, định hướng ưu tiên phát triển các lĩnh vực phi nông nghiệp cũng tác động đến sự phát triển của hoạt động nuôi trồng thủy sản. Nguồn lực đầu tư cho phát triển thủy sản còn hạn chế, quy mô sản xuất còn nhỏ lẻ, phân tán, đối tượng sản xuất đa dạng. Trong đó, một số đối tượng đã tạo được sản phẩm hàng hóa lớn, không chỉ phục vụ tiêu thụ nội địa, mà còn đáp

ứng được yêu cầu về chế biến xuất khẩu. Đề án thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa được phê duyệt, cùng với việc hoàn thiện hệ thống quy hoạch như đã làm trong thời gian qua sẽ là cơ sở triển khai thực hiện hiệu quả quan điểm, chiến lược phát triển thủy sản của tỉnh nhà đến năm 2030.

Những yêu cầu cấp bách đặt ra đối với ngành thủy sản nói chung và hoạt động nuôi trồng thủy sản nói riêng trong thời gian tới đó là: phát triển ngành thủy sản toàn diện, bền vững, trở thành ngành sản xuất hàng hóa xuất khẩu lớn; cơ cấu lại hình thức tổ chức sản xuất hợp lý, chất lượng, hiệu quả và có khả năng cạnh tranh cao trong nước, khu vực và quốc tế; sản phẩm đa dạng phục vụ cho xuất khẩu và phát triển du lịch; gắn kết chặt chẽ giữa mục tiêu phát triển thủy sản với phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh trên vùng biển, đảo của Tổ quốc, bảo vệ môi trường sinh thái cho tương lai.

2. Kiến nghị, đề xuất

- Phổ biến, tuyên truyền và hướng dẫn nhằm tạo sự đồng thuận, thống nhất triển khai thực hiện nội dung các Quy hoạch đã được phê duyệt, Đề án thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao, cùng với chủ trương mở rộng thí điểm mô hình nuôi biển công nghệ cao đã được Ban Thường vụ Tỉnh ủy thống nhất, Kế hoạch số 10823/KH-UBND, ngày 28/10/2021 của UBND tỉnh, Chương trình khoa học và công nghệ phục vụ phát triển kinh tế Biển tỉnh Khánh Hòa (*Quyết định số 349/QĐ-UBND của UBND tỉnh ngày 10/2/2022*)... Những nội dung này đã bao hàm đầy đủ cơ sở về chủ trương, mục tiêu, giải pháp và nhiệm vụ trọng tâm cho các cấp, các ngành và người dân thực hiện trong giai đoạn đến.

- Chỉ đạo rà soát, thống nhất số liệu thống kê, số liệu phục vụ quản lý nhà nước. Trong đó, tập trung tổng hợp số liệu diện tích nuôi trồng thủy sản bị ảnh hưởng phải giải tỏa do thực hiện quy hoạch mới và triển khai các dự án đầu tư thuộc ngành kinh tế khác, do ảnh hưởng từ thực tế thực hiện quy định về đảm bảo an ninh quốc phòng và đảm bảo luồng lạch giao thông thủy...; quyết định mở rộng quy mô một số vùng nuôi trồng thủy sản phù hợp thực tế từng địa phương, qua đó đảm bảo ổn định hoạt động sản xuất và cuộc sống người dân, đồng thời không ảnh hưởng đến mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội.

- Ban hành Kế hoạch tổ chức triển khai thực hiện việc quản lý, cấp phép nuôi trồng, giao khu vực biển để nuôi trồng thủy sản trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa, nhằm bố trí, sắp xếp lòng bè một cách an toàn, khoa học; phù hợp với quy hoạch chung của tỉnh, đồng thời đảm bảo hài hòa với các ngành kinh tế khác; phù hợp với cảnh quan gắn với bảo vệ môi trường sinh thái nhằm phát triển bền vững nghề nuôi biển, góp phần tăng thu nhập, nâng cao đời sống của người dân trong vùng.

- Tổ chức thực hiện hiệu quả Kế hoạch số 11346/KH-UBND ngày 09/10/2024 về triển khai mở rộng mô hình thí điểm phát triển nuôi biển công nghệ cao trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa, góp phần bảo vệ môi trường biển, hướng tới phát triển kinh tế biển bền vững, từng bước hình thành vùng nuôi biển từ 3-6 hải lý, vừa đảm bảo phát triển kinh tế biển, vừa giảm áp lực nuôi biển ven bờ; bảo đảm giảm thiểu xung đột về không gian phát triển giữa các ngành kinh tế tại các khu vực nuôi biển.

- Sớm trình Thường trực HĐND tỉnh xem xét, cho chủ trương triển khai nghiên cứu, trình ban hành 02 nghị quyết quy định chính sách: (1) hỗ trợ ngư dân chuyển đổi lồng nuôi sử dụng vật truyền thống sang lồng nuôi sử dụng vật liệu mới HDPE trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa; (2) hỗ trợ kinh phí mua bảo hiểm tai nạn, rủi ro thiên tai khi tham gia nuôi hải sản biển, vùng đảo tại tỉnh Khánh Hòa.

- Quan tâm chỉ đạo thống nhất kiện toàn, ổn định bộ máy tổ chức đơn vị phụ trách nhiệm vụ quản lý Khu bảo tồn biển, Khu bảo vệ hệ sinh thái biển theo đúng quy định của Luật Thủy sản năm 2017; chỉ đạo khẩn trương thực hiện các giải pháp đảm bảo nguồn lực cho công tác quản lý, bảo tồn biển, bảo vệ nguồn lợi thủy sản tại địa phương; chỉ đạo sớm hỗ trợ kinh phí đảm bảo hoạt động của tổ chức cộng đồng tham gia đồng quản lý Khu bảo vệ hệ sinh thái biển Rạng Trào.

Trên đây là Báo cáo kết quả giám sát chuyên đề “*Kết quả thực hiện quy hoạch nuôi trồng thủy sản gắn với đẩy mạnh phát triển kinh tế biển tương xứng với tiềm năng, lợi thế theo Nghị quyết số 73/NQ-HĐND ngày 07/12/2020 của HĐND tỉnh*”, Đoàn giám sát kính báo cáo Hội đồng nhân dân tỉnh.

Trân trọng./.

Nơi nhận: *ML*

- Như trên;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- Thành viên đoàn giám sát;
- Đối tượng giám sát;
- LĐ VP Đoàn ĐBQH&HĐND tỉnh;
- Lưu: VT, TN, NBG.

**TM. ĐOÀN GIÁM SÁT
TRƯỞNG ĐOÀN**

**PHÓ CHỦ TỊCH HĐND TỈNH
Phạm Thị Xuân Trang**